

ZBOROVÝ ČASOPIS

Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kraľovany
ročník I. číslo 4. rok 2017

Vianoce – naše najkrajšie sviatky

SLOVO NA ÚVOD

Vaše oči práve čítajú prvé riadky štvrtého čísla zborového časopisu nášho Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Kraľovany, ktorý vychádza ako občasník.

Dnes sa venujeme téme najkrajších sviatkov roka – Vianociam. Pozrieme sa do našich domácností a pomenujeme niekoľko vianočných zvykov. Nahliadneme do betlehemskej maštálky a skloníme sa nad jasle Božieho Syna. Oddelíme pravdy Písma svätého o vianočných udalostiach od mýtov. Ponúkneme aj niečo tvorivé pre dospelých i deti. Predstavíme si niekoľko rád, ako v zimnom období chrániť svoje zdravie. Prinášame aj zaujímavosti zo života nášho cirkevného zboru a ešte omnoho viac.

Urobte si teplý voňavý čaj, pohodlne sa usadíte a začítajte sa.

SVETLO V TMÁCH

*Všetko je jasné, svätá noc!
Nebies brány sa otvorili...
Keď Pán im prišiel na pomoc,
aby sa ľudia pokorili!*

*Svätá to noc a veľký jas,
jasličky slamou vystlané sú,
anjelov chóru počúvame hlas,
nebesá spásu ľuďom nesú.*

*Chytilo nebo plášťa lem
boľavej zeme na poliach.
Boh volá veľké: Milujem!
Nebeské svetlo svieti v tmách!*

(autor: Zlatica Oravcová)

Kázeň slova Božieho

„Keď tam boli, naplnili sa dni, aby porodila.“ (Lk 2,6)

Naplnil sa čas a nadišli sviatky lásky, pokoja, radosti. Naplnil sa čas a deti by snád povedali: Konečne po dlhom roku budeme mať darčeky a my starší možno jednotne skonštatujeme: Naplnil sa čas, ktorý tak rýchlo letí, keď už sú tu opäť Vianoce.

Naplnil sa čas, počuli sme skonštatovanie aj z betlehemského príbehu. Došlo k vyplneniu starých prorockých predpovedí, došlo k vyplneniu Božích zaslúbení, došlo k naplneniu nádejí veriaceho ľudu - panna počala a porodila syna. Naplnil sa čas pre veľkú udalosť s dosahom na celý svet.

Ale, bratia a sestry, pozrime sa spoločne, **koho, kde a za akých okolností zastihla táto plnosť času.**

Mária a Jozef sa nachádzali v Betleheme. Na rozkaz cisára Augusta sčítať ľud, išli sa tam, podľa rodu a pôvodu, zapísať. A keď tam boli, nastala plnosť času, aby Mária porodila svojho prvorodeného a Božieho jednorodeného Syna.

Pastierov táto plnosť času našla na pastvinách za mestom Betlehem. Strážili v noci stádo, keď im anjel zvestoval, že sa naplnil čas a narodil sa Spasiteľ všetkému ľudu.

Naplnil sa čas a anjeli radostnú zvesť rozniesli do sveta a na nebi zaznel chválospev rytierstva nebeského.

Kráľa Herodesa plnosť času veľmi zaskočila. Nebol ani v kútiku svojej mysle, nieto ešte srdca pripravený na príchod akéhokoľvek kráľa; nieto ešte kráľa, ktorý by ho prevyšoval.

Mudrcov od východu plnosť času našla pri každodennom živote a ich údajnej záľube – pri astrológii.

Starcov – Simeona a Annu – plnosť času neprekvapila. Dôverovali svojmu Bohu, od ktorého mali zaslúbenie, že ešte v dňoch pozemskej púte uvidia Pomazaného Pánovho a v ňom svoje spasenie. Naplnili sa dni, Mária porodila a naplnilo sa slovo zaslúbenia.

Bratia a sestry, naplnil sa čas, keď Mária a Jozef, pastieri, mudrci, kráľ Herodes, Simeon a Anna boli tam... každý na tom svojom mieste, každý pri tej svojej práci... a narodil sa Spasiteľ. **Kde nás zastihla tá plnosť času?** Aké svedectvo je o nás, o našej pripravenosti, o našom očakávaní, o našom prijatí narodeného Božieho Syna, nášho Spasiteľa?

Naplnil sa čas narodenia Pána Ježiša, nášho Spasiteľa, a niektorí si to ani nevšimli. Tak ako vždy sa zaoberajú sami sebou. Tak ako vždy majú pocit, že ich múdrosť, ich pravda, ich sila, ich schopnosť je to naj a vystačí im pre všetky roky života.

Naplnil sa čas a iní si to nevšimli, lebo Spasiteľa prekryli všetky tie ozdoby, jedlá, nápoje, dary.

Naplnil sa čas narodenia Pána Ježiša, nášho Spasiteľa, a niektorí Ho zabudli vítať. Možno si aj na tú udalosť spomenuli, možno im to pripomenula televízna reklama, či leták niektorého obchodného reťazca, ale pre svoju zaneprázdnenosť a následnú telesnú únavu už na privítanie Narodeného nepamätali.

Naplnil sa čas narodenia Pána Ježiša, a niektorí Ho vôbec nespoznali. Vedia o ňom z rozprávania starých rodičov, vedia o ňom možno z náboženskej výučby. Vnímajú Ho ako historickú osobu a Jeho narodenie ako historickú udalosť, ale svojho Spasiteľa, Záchrancu od hriechov a duchovnej smrti v ňom nespoznali, v ňom nenašli.

Naplnil sa čas narodenia Pána Ježiša, nášho Spasiteľa, a niektorí Ho aj prídu do chrámu privítať, trochu pri Jeho nohách posediť, možno trochu aj Boží hlas popočúvať i zaspievať pre vedomie radostnejšej oslavy, ale už za dverami svojho príbytku, ba dokonca za dverami chrámu túžia žiť svoj vlastný život. Život bez akejkoľvek stopy po prišlom Spasiteľovi.

Naplnil sa čas a niektorí s Máriou a Jozefom v tichosti a v pokore stoja pri jasliach Narodeného.

Naplnil sa čas a kde sme my, kde som ja? Naplnil sa čas narodenia Pána Ježiša, nášho Spasiteľa a čo to pre nás znamená? Niečo prináša? Niečo odníma? Niečo mení? Niečo usmerňuje?

Naplnil sa čas a nech sme reálne či v mysli kdekoľvek, vedzme, že v naplnenom čase prišiel k nám, ku každému z nás náš Spasiteľ. A to, drahí moji, znamená veľmi veľa. To pre každého z nás je veľkou vecou. Lebo keď Spasiteľ prichádza k nám v naplnenom čase, približuje sa k nám spasenie.

Naplnil sa čas. V tichosti a v pokore vítajme narodeného Spasiteľa vediať, že aj pre nás sa narodil a neskôr aj pre nás svoj život položil, aby nik, kto verí v Neho, nezahynul večne, ale práve večný život mal každý, kto verí v Neho.

Amen

(autor: Zuzana Brdiarová)

SLÁVA NA VÝSOSTIACH BOHU

*Pokoj blízkym i vzdialeným,
pokoj smútkom poraneným,
pokoj krehkým snežným vločkám,
pokoj iskrám v detských očiach,
pokoj vrchom, pokoj stráňam,
pokoj šachtám, pokoj baniam,
pokoj týmto hlbínám.
Sláva na výsostiach Bohu –
narodil sa Kristus Pán!*

*Pokoj moriam, pokoj súši,
pokoj každej živej duši.
Pokoj vetru, pokoj vánku,
pokoj zemi v tichom spánku.
Pokoj Vianoc, pokoj Boží,
nech sa všetkým do srdc zloží.
Pokoj, pokoj všetkým nám!
Pokoj týmto tichým chvíľkam,
pokoj týmto sekundám.
Sláva na výsostiach Bohu –
narodil sa Kristus Pán.*

(autor: Svätoboj Kasar-Danielis)

VIANOČNÁ

VÝZDOBA

Vianočná hviezda

Najnovšie trendy vo výzdobe vianočného stromčeka sú ozdoby, ktoré sú ručne vyrobené. Sú to najmä výrobky z papiera, textílie, vlny. Netradičným prvkom sú živé kvety zasunuté do ampuliek s vodou, čo zaručí, že vydržia na stromčeku dlhšie. Čo sa týka farieb preferujú sa najmä výrazné, krikľavé farby, prípadne pestrofarebná výzdoba stromčeka.

My vám ponúkame postup, ako si vyrobiť vianočnú hviezdu z papiera. Zapojiť sa môže celá rodina, pretože výroba je nenáročná a zábavná.

Postup:

1. Z farebného papiera si vystrihneme 6 štvorcov o veľkosti 6 cm x 6 cm. Každý z nich preložíme na polovicu (vznikne nám trojuholník) a potom znova na polovicu, kde nám vznikne trojuholník s pravým uhlom.
2. Tieto malé trojuholníky si otočíme tak, aby sme palcom a ukazovákom ľavej ruky držali cíp, kde je pravý uhol. Urobíme 3 zástrihy, ktoré kopírujú smer a sklon najdlhšej strany trojuholníka tak, aby boli od seba rovnomerne vzdialené a aby sme ich úplne neodstihli. Zastavíme sa tak cca 3 mm pred koncom.
3. Keď roztvoríme tieto trojuholníky, vznikne nám niekoľko štvorcov, ktoré majú dva protiľahlé cípy voľné a dva akoby zrastené. Voľné cípy zlepieme, začíname od najmenšieho, vnútorného štvorca. Môžeme si pomôcť ceruzkou. Potom celý štvorec otočím a zlepieme cípy nasledujúceho štvorca. Znova pretočíme. Takto vzniknú dva zlepené časti naľavo a dva napravo. Tento postup použijeme pri všetkých 6 štvorcoch. Vznikne nám 6 častí, z ktorých sa skladá naša hviezdica. Zlepujeme ich vždy po troch. Bok o bok a spodný špic o ďalší. Nakoniec zlepieme tieto dve časti dohromady a hviezda je hotová.

(autor: Lucia Kolková)

VIANOČNÉ MÝTY

Niekedy sa to tak stáva, že mýty sa časom stanú skutočnosťou. Niečo ľudskou fantáziou vymyslené sa prenáša z generácie na generáciu, rodičia a starí rodičia o tom rozprávajú svojim deťom, vnúčatám a oni neskôr tým svojim potomkom, až pôvodne mýtus začne rodina a spoločnosť vnímať ako pravdu, reálnu skutočnosť, ktorá sa kedysi tak určite stala.

Keď pozorne čítame Písmo sväté a v ňom zvešť o narodení Pána Ježiša Krista, prichádzame na to, že vianočný betlehetský príbeh bol tiež zasiahnutý nejedným mýtom, ktorý sa časom pre mnohých stal pravdou. A tak teraz sa spoločne pozrieme na niekoľko vianočných mýtov.

Maštaľ – najlepšie miesto na svete

Na vianočných pohľadniciach s kresťanskou tematikou vidíme krásny až romantický obraz útulnej maštálky. Uprostred nej sa nachádzajú jasličky s narodeným ružolícom Božím Synom. Za jasličkami stojí usmiata či pohľadom na syna dojatá matka Mária a vedľa nej jej muž Jozef s pokorným ale zároveň hrdým pohľadom. Všetko tam vyzerá tak krásne, tak ideálne, tak šťastne, spokojne, až má človek chuť stať sa súčasťou toho obrazu a zažiť s nimi tú úžasnú romantiku.

Ale skutočne bola tá noc a tá situácia narodenia Božieho Syna taká romantická? Viete si predstaviť, ženy, ktoré ste už pod srdcom nosili dieťa, že by ste v 9. mesiaci tehotenstva kráčali a na striedačku s chôdzou sa viezli na oslovi približne 150 km cesty? A potom, keď by ste prišli do cieľa a potrebovali si čo najrýchlejšie oddýchnuť, ľahnúť, či aspoň sadnúť a vyložiť nohy, nikde nikto by nemal voľnú posteľ a nieto ešte izbu. A skutočne bola tá maštálka najlepšie miesto na svete? Top miesto pre oddych po takej vyčerpávajúcej ceste, top miesto pre nocľah, top miesto pre pôrod? Pozor, pozor, nepredstavujte si ani takú maštaľ, ktorá je možno ešte na vašom dvore. Štyri murované steny, zabetonovaná podlaha, strecha, okno na vetranie, vstup s možnosťou zavrieť dvere – kdeže! Bol to skôr len taký prístrešok. Áno, lepšie ako nič, ale žeby až taká romantika? Mária bola prvorodička a možno si pamätáte na svoje obavy, na svoju neistotu pred prvým pôrodom. Mária bola v úplne cudzom prostredí, nemala pri sebe nikoho, kto by jej pomohol, kto by jej poradil, kto by ju upokojil v tej dôležitej chvíli, keď privádzala na svet svojho syna; len svojho milovaného Jozefa, ale ten asi nemal veľa skúseností s pôrodom. A ktorá matka dnes by s radosťou a s nadšením položila svojho novorodenca do krmelca pre zvieratá? Dovolím si pochybovať aj o voňavom sene, ktoré bolo pod narodeným dieťaťom. Vari domáci pán, keď mal plný dom iných platiacich hostí, by sa unúval stlať do celej maštale nové seno? A už iba dve myšlienky. Drahé ženy, koľko sily ste mali najbližšie hodiny po pôrode, koľko úsmevov ste darovali svojmu okoliu? A koľké ste po prirodzenom pôrode držali v rukách ružolíce dieťa? Krásne pohľadnice máme, ale obraz na nich je krajší, ako bola realita sama o sebe.

Nemí svedkovia

Opäť sa vrátim k tým našim vianočným pohľadniciam s kresťanským motívom. Takmer na každej sú nakreslení aj nemí svedkovia pôrodu – zvieratá. Že by tam bol osol, s ktorým putovali Mária a Jozef z Nazareta do Betlehema, to by sa ešte dalo čakať. Ale Písmo sväté nič nehovorí o krave, ovciach, ktoré svojim vlastným dychom zohrievali Božieho Syna, ako to ospevujú aj niektoré piesne a básne. Ani evanjelista Matúš a ani evanjelista Lukáš nič také vo svojej 2. kapitole nespomínajú. To len nám ľuďom sa žiadalo vohnať do tej betlehemskej maštale dobytok.

Vzácná návšteva na nevzácné miesto

Pozerám na viaceré vianočné pohľadnice, na obrázok v detskej Biblii, na iné ilustrované knihy o Vianociach, na puzzle s vianočným motívom, na obrázky v časopise píšucom o betlehemskej udalosti, na internete na fotky so živým betlehemom a pozerám do svojej Biblie a opäť mi tu niečo nesedí. Podľa tých obrázkov tá krásna maštaľ sa v jednom okamihu naplnila pastiermi a aj tromi kráľmi. Môžem si povedať: Aká úžasná chvíľa. Narodeného nebeského Kráľa prišli pozdraviť a vzdať Mu úctu tí najbiednejší a najvzácnnejší ľudia

národa. Hoci sa narodil v hrozných podmienkach (takmer som použila len slovo „skromných“, ale zdalo sa mi, že by to dosť nevystihovalo realitu), dostalo sa Mu takej cti, aká Mu ako Božiemu Synovi patrila. Ale nemôžem zostať v sebaklame, nemôžem nechať v blude ani vás, čitatelia a ani svojich poslucháčov v chráme či mimo neho. Otvor svoju Bibliu aj ty a čítaj so mnou evanjelistu Matúša a jeho 2. kapitolu, a pokojne aj evanjelistu Lukáša a jeho 2. kapitolu. Tam, kde sa objavujú pastieri, nie je ani chýru a ani slychu o troch kráľoch. Keď sú v maštali pastieri, nespomínajú sa tam žiadni traja ďalší muži, nespomínajú sa tam nejakí králi. Myslím si, že tie dve skupiny sa nikdy vôbec ani nestretli. To len my sme ich potrebovali natlačiť do tej biednej maštale, aby sme v jednom obraze mali všetko, čo sa týka Vianoc. Čo teda Písmo hovorí o tej vzácnej návšteve? Áno, konala sa. Bola vzácna, lebo bola z ďaleka, bola vytrvalá, bola pokorná pred Bohom. Ale kto to vlastne bol? Evanjelista Matúš spomína nejakých mudrcov z niektorej východnej krajiny. Teda nehovorí nič o tom, koľko ich bolo. Nepíše nič o tom, že by boli králi. Prináša nám svedectvo, že boli múdri a údajne aj zámožní, lebo vtedajší nevzdelaný a nemajetný človek by sa nemohol venovať pozorovaniu hviezd, nemohol by si dovoliť zanechať svoj domov, svoju prácu a vybrať sa len tak do neznáma. A keď čítame ďalej, prideme spolu s tými mudrcmi do Betlehema a nachádzame Jozefa, Máriu a Ježiša v nejakom dome (Mt 2,11). Veď prečo by aj zostávali v maštali taký dlhý čas? Kto mohol po sčítaní ľudu, sa už vrátil do svojho súčasného bydliska a miest v ubytovniach bolo zase dosť. Mária a Jozef však zostali v Betleheme, aby neohrozili Máriu a ani Ježiša. Potrebovali predsa nielen nejaký čas na zotavenie, ale potrebovali na ôsmy deň dať syna obrezať a po dňoch očisťovania priniesť na oltár jeruzalemského chrámu obeť. A potom už odišli? Nie, ešte zostali asi 2 roky. Ako to vieme? Čítame pomedzi riadky. Kráľ Herodes trasúc sa o svoj vlastný trón, dal vyvraždiť všetky deti od dvoch rokov nadol v Betleheme a okolí dúfajúc, že medzi nimi bude aj starými prorokmi predpovedaný, Pánom Bohom zasľúbený a mudrcmi hľadaný Kráľ. Keby vedel, že Ježiš sa narodil v predošlú noc alebo pred týždňom, mesiacom, či by dal vyvraždiť deti do dvoch rokov? Písmo hovorí, že dôkladne sa povypytoval mudrcov na čas, kedy sa zjavila hviezda. Tá, ktorá na nebi zažiarila v tú noc, keď sa Boží Syn narodil. Takže predpokladáme, že mudrci navštívili narodeného Božieho Syna asi dva roky po narodení. Kto by teda dva roky zostával v maštali? Kto by bol takým nezodpovedným manželom, otcom?

Možno aj vám samým pri čítaní či počúvaní vianočného príbehu napadnú iné mýty, ktoré si ako ústnu tradíciu uchovávali naši predkovia a ktorú odovzdávame našim potomkom. A možno je už najvyšší čas oddeliť mýty od pravdy. Pokúsme sa o to.

Cieľom tohto príspevku, pomenovaním niekoľkých vianočných mýtov, nebolo vás zneistiť alebo vyrušiť v pokojnom slávení Vianoc. To všetko sú len okrajové skutočnosti, ktoré dotvárajú celok vianočného obrazu.

Ale to najdôležitejšie sa nemení: Boží Syn sa narodil pre nás, aby nám priniesol spasenie a večný život.

(autor: Zuzana Brdiarová)

Pane Bože, nebeský Otče,
chválim Ťa, že si svojho Syna, nášho Pána Ježiša Krista poslal na túto zem z lásky k nám. Prišiel nielen ako krehké dieťa, ale aj ako Ten, ktorý nás vykúpil od smrti večnej. Stal sa naším Vykupiteľom, naším Spasiteľom. Ďakujem Ti, svätý Bože, za pastierov na betlehenských lúkach, ale aj za bratov a sestry, ktorí uverili zvesti o narodenom Spasiteľovi Ježišovi Kristovi a prijali Ho za svojho Pána a Záchrancu. Buď nám, prosím, milostivým Sudcom. Daj nám túžbu i silu činiť pokánie a nasledovať Ťa, kým nie je neskoro, kým nám ešte zhovievaš a dávaš čas. Drahý Bože, ďakujem Ti za všetko, čím si ma v živote obdaroval. Vyznávam, že som si to niekedy ani nezaslúžil. Amen

(autor: br. dozorca Bohuslav Kušnierik)

KOLÁČ, KTORÝ NESMIE U NÁS NA VIANOCE CHÝBAŤ

Tvarohový koláč

Suroviny na hnedé cesto:

300 g hladkej múky
1/2 balíčka prášku do pečiva
150 g práškového cukru
150 g hery
2 pl. lyžice kakao
2 pl. lyžice studenej vody

Postup: všetko zmiešať, vyvaľkať a dať na vymastený a posypaný plech

Suroviny na tvarohovú plnku:

750 - 1000 g tvarohu
2 celé vajcia
1 vanilkový cukor
práškový cukor (podľa chuti)

Postup: všetko vymiešať a potrieť na tmavé cesto

Suroviny na biele cesto:

150 g práškového cukru
4 pl. lyžice vody
3 žĺtka
2 dlc oleja
200 g polohrubej múky
1/2 balíčka prášku do pečiva
3 bielka

Postup: zmiešať práš. cukor, vodu, vyšľahané žĺtka, olej, múku, prášok do pečiva, z bielkov vyšľahaný sneh; potom zmes vyliať na tvarohovú plnku a pomaly piecť 45 min. pri teplote 160 stupňov.

(autor: Elena Babušiaková)

VIANOČNÉ TRADÍCIE NA SLOVENSKU

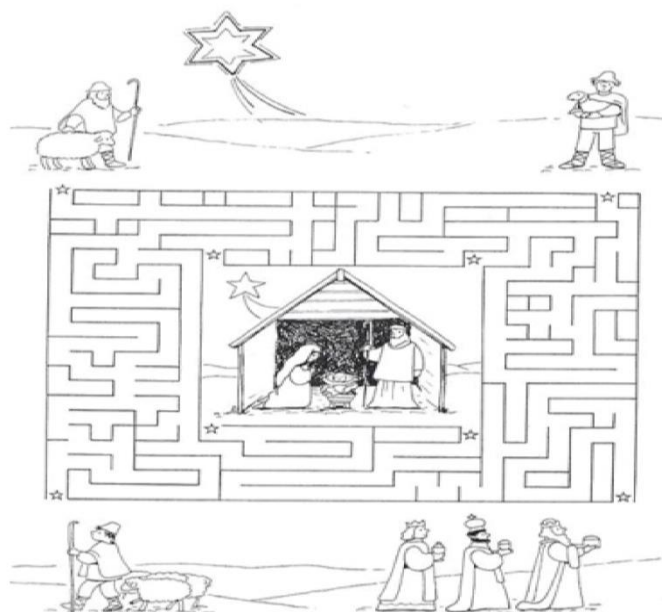
Vianoce. Tieto najväčšie a najkrajšie kresťanské sviatky v roku sa slávia v mnohých krajinách po celom svete. Ľudové zvyky a tradície, ktoré sú s nimi spojené, sa líšia od národa k národu a sú veľmi rozmanité. V súčasnosti majú tradície miesto v mnohých rodinách. Ktoré zvyky ešte stále pretrvali a nemali by chýbať ani u vás?

- **šupiny z kapra, alebo kôpka peňazí** – vložili sa pod obrus na štedrovečernom stole a mali zabezpečiť, aby sa peniaze v rodine počas budúceho roka rozmnožili a pribudlo ich. Mnoho ľudí si šupinu následne dáva do peňaženky. V tento zvyk verí, resp. dúfa ešte aj dnes asi najviac ľudí.
- **cesnak** – symbol zdravia a jeden z najúčinnějších prírodných liekov mal zabezpečovať pevné zdravie celej rodiny počas nasledujúceho roka,
- **med** – tento tradičný sladký produkt mal v náväznosti na svoju chuť zabezpečiť dobrotu, hojnosť, či príjemnosť. Zabezpečovať mal to, aby ste celý budúci rok boli dobrí a milí. Mnoho rodín si ešte pred štedrou večerou robí z medu krížik na čelo, čo symbolizuje požehnanie v spojitosti s dobrotou,
- **jablko** – z misy ovocia sa náhodne vybralo jedno jablčko, ktoré sa vždy po večeri rozkrojilo priečne na polovicu. Ak bol jadrovník v tvare hviezdy, znamenalo to pre rodinu šťastie a zdravie, no ak bol jadrovník v tvare kríža, rodinu podľa tradície čakala choroba, alebo dokonca smrť. Jablčko sa potom rozkrojilo na toľko kúskov, koľko členov rodiny bolo pri stole, čo malo symbolizovať ucelenosť rodiny.
- **orechy** – počas štedrej večere nemôžu na stole chýbať ani orechy, ktoré sa po nej nahádzu do každého kúta v príbytku, aby bola v dome rovnaká hojnosť ako v štedrý deň, aj počas celého roka.
- **jeden tanier navyše** – ďalší zo zvykov, ktorý dodržiava veľa ľudí. Podľa starej zvyklosti by sa mal totiž jeden tanier prestrieť aj pre náhodného hosťa. Jedná sa o symbol milosrdenstva a spolupatričnosti. Niektorí ľudia si tento zvyk spájajú skôr so zosnulými členmi rodiny, pre ktorých je prestreté.

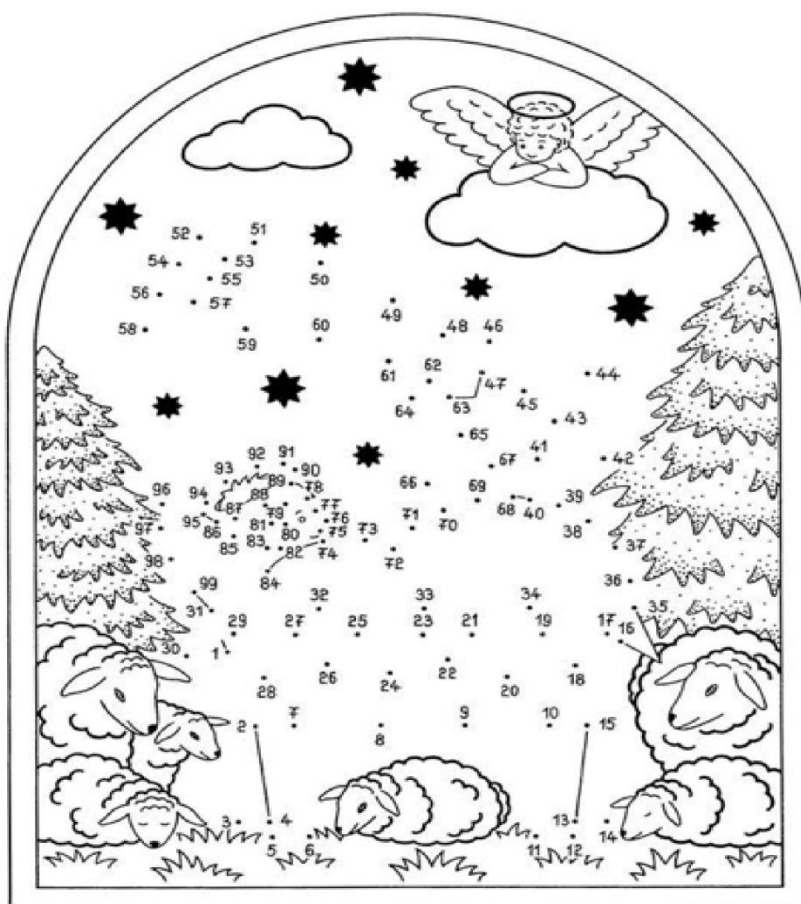
(autor: Veronika Kušnieriková)

DARČEK PRE DETI

Nájdí cestu tak, aby sa pastieri a traja mudrci dostali k malému Ježiškovi.

Pospájaj postupne všetky čísla tak, aby si vytvoril obrázok.

POZVÁNKA

Ako dobre vieš, moje narodeniny sa blížia. Každý rok sa koná oslava na moju počesť a myslím si, že tak bude aj tento rok. Počas týchto dní veľa ľudí nakupuje darčeky. Rozhlas a televízia vo svojich reklamách na každom kroku upozorňujú svet na moje blížiace sa narodeniny.

Je krásne vedieť, že najmenej raz ročne si niektorí ľudia na mňa spomenú. Ako iste vieš, oslava mojich narodenín začala už pred mnohými rokmi. Spočiatku ľudia chápali a boli vďační za všetko, čo som pre nich urobil. Teraz sa zdá, že nik už nepozná skutočný dôvod osláv. Rodiny a priatelia sú spolu, zabávajú sa, ale nepoznajú význam osláv.

Spomínam si, že aj vlani bola usporiadaná takáto slávnosť na moju počesť. Slávnostná tabuľa bola plná delikates, ovocia a rôznych maškrt. Výzdoba bola vskutku fantastická a všetko to dopĺňali nádherne zabalené darčeky. Chceš však niečo vedieť? Bol som oslávenec, ale nebol som pozvaný.

Keď prišiel deň D, prišiel som, ale nechali ma vonku, pred zabuchnutými dverami. A ja som tak veľmi chcel byť s nimi.

Popravde, neprekvapilo ma to, pretože v posledných rokoch všetci predomnou zatvárajú dvere.

Nepozvaný, ale predsa som sa rozhodol potichučky vojsť. Postavil som sa nebadane do rohu miestnosti a sledoval som. Všetci jedli, pili, podaktorí aj opití, rozprávali oplzlé vtipy a nesmierne sa na všetkom bavili. A naviac, keď do miestnosti vstúpil veľký tučný muž oblečený v červenom s dlhou bielou bradou. Vyzeral ako opitý, sadol si do kresla a všetky deti sa rozbehli k nemu, kričiac: „Santa Claus, Santa Claus!“, akoby táto oslava bola na jeho počesť!

O polnoci sa všetci začali objímať. Tak som roztvoril svoju náruč čakajúc, koho by som objal. A vieš čo? Nikto ma neprišiel objasť. Ľudia si začali rozdávať darčeky, otvárali ich plní očakávania. Keď už boli všetky otvorené, nesmelo som sa obzrel, či tam snáď nebude aspoň jeden aj pre mňa.

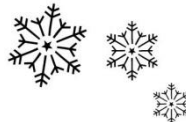
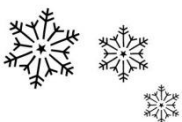
Ved' ako by si sa cítil ty, keby na tvojich narodeninách boli obdarovaní všetci okrem teba – oslávenca?

Vtedy som pochopil, že som nechcený, nepozvaný, a preto som rýchle odišiel. Každý rok sa sviatok mojich narodenín zhoršuje. Ľudia pamätajú len na jedlo, pitie, zábavu, ale na mňa akosi zabúdajú.

Bol by som rád, keby si mi tieto Vianoce dovolil vstúpiť do svojho života. Potešilo by ma, keby si uznal skutočnosť, že pred vyše dvetisíc rokmi som prišiel dobrovoľne na tento svet obetovať svoj život na kríži, aby som ťa zachránil. Dnes, jediné čo chcem, je, aby si tomu veril celým svojím srdcom. Rád sa s tebou o niečo podelím. Keďže ma mnohí nepozvali na svoje párty, budem mať svoju veľkú vlastnú grandióznu oslavu, akú si nikto nevie predstaviť. Stále ešte prebiehajú prípravy. Dnes som poslal mnoho pozvánok a toto je jedna z nich aj pre teba. Chcem vedieť, či prídeš, aby som ti rezervoval miesto a napíšem tvoje meno zlatými písmenami do veľkej knihy pozvaných.

Teším sa na teba.

(pripravila: Diana Grofová)

V zimnom období sa veľmi často skloňuje slovné spojenie „imunitný systém“. Treba ho posilňovať, treba ho podporiť, netreba ho preťažovať... Počúvame to stále dookola. Žiaľ, v tomto období je toto spojenie a jeho časté spomínanie na správnom mieste. Zima je obdobie, keď je naozaj potrebné podporiť náš imunitný

systém. Je alfou a omegou obrany nášho organizmu voči ochoreniam, ktoré na nás v zimnom období číhajú. A nielen voči nim.

Princíp fungovania imunitného systému

Ako vlastne náš obranný mechanizmus, teda imunitný systém funguje?

Imunitný systém je vlastne orgán zložený z množstva buniek rozptýlených v krvi, v miazge (lymfe), v tkanivách a orgánoch nášho tela. Je komplexom mechanizmov a reakcií vo vnútri organizmu, ktoré ho ochraňujú proti chorobám a zápalom, spôsobených baktériami, vírusmi, hubami či nádorovými bunkami. Hlavnou úlohou imunitného systému je rozoznať vlastné a cudzie bunky, tkanivá alebo chemické látky.

Tráviaci trakt = najväčší imunitný systém

Takmer 80 % imunitného systému sa nachádza práve v ľudskom čreve (v tenkom čreve sa nachádza až 500 druhov baktérií). Tento sliznicový imunitný systém zaisťuje vlastne ochranu medzi vonkajším a vnútorným prostredím. To, čo konzumujeme, môže náš imunitný systém podporiť alebo narušiť. Vhodná strava vie urobiť priam zázraky.

Podpora imunitného systému

Ponúkame vám niekoľko tipov na podporu imunity:

- ✓ konzumácia akéhokoľvek ovocia a zeleniny, čo najviac pohybu a pobytu na čerstvom vzduchu, vyšší príjem vitamínu C – napr. citrusové plody, probiotiká, zinok, dostatok tekutín, spánku, cesnak – ako zázrak prírody (má širšie antibiotické spektrum ako penicilín), proteíny, bylinky a korenie
- ✓ samozrejme nesmieme zabúdať na umývanie rúk, najmä pred jedlom a po návrate z vonku
- ✓ je známe, že naša imunita závisí nielen od fungovania tela, ale mali by sme pozitívne podporovať aj psychiku. Aby imunita fungovala perfektne, je dôležité zamestnať aj myseľ. Pokiaľ sa myseľ zaoberá niečím pre nás zaujímavým, v našom tele sa začnú produkovať špeciálne látky aktivizujúce imunitu. Takže čítajte, filozofujte, polemizujte o zaujímavých témach, učte sa jazyky, maľujte. Dlhé zimné večery sú na to ako stvorené.

(autor: Jana Dibáková)

SPOLOČNÍK

film **NEDOTKNUTEĽNÍ**

NA DLHÉ VEČERY

Nedotknuteľní je francúzsky film, ktorý je inšpirovaný skutočným príbehom podnikateľa Philippa Pozza di Borgia.

Philippe je ochrnutý bohatý aristokrat, ktorý aj so svojou asistentkou organizuje výberové konanie na opatrovateľa, ktorý by sa o neho staral.

Driss, mladík plný života, práve prepustený z väzenia, sa tohto konania zúčastní spolu s niekoľkými vážnymi a pravidlá neporušujúcimi kandidátmi. Driss neočakáva, že bude prijatý, ide mu iba o podpis potvrdenia pre úrad práce. Podpis mu ale na pohovo-

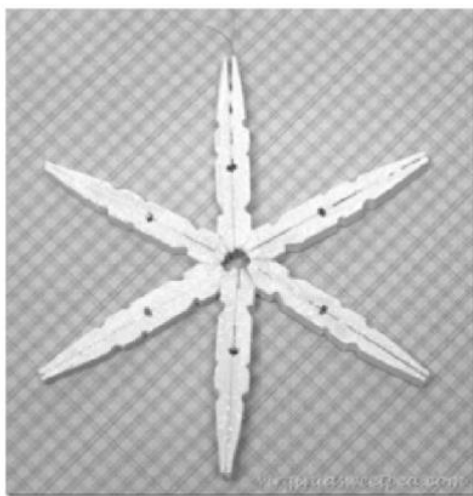
re odmietnu dať a chcú, aby prišiel na druhý deň ráno. Na jeho prekvapenie sa dozvie, že bol prijatý a stáva sa Philippovým opatrovateľom, spočiatku len kvôli peniazom. Driss sa pomaly oboznamuje s Philippovou chorobou a prichádza na to, ako mu má pomáhať v každodenných situáciách. Napriek tomu, že Philippe vie o jeho kriminálnej minulosti, neplánuje ho prepustiť. Cení si, ako sa k nemu Driss správa. Neľutuje ho, jeho chorobu nevníma ako prekážku. Naopak, každý deň robí lepším a šťastnejším a do jeho života vnáša veľa smiechu. Vznikne medzi nimi silné, neočakávané a hlavne nedotknuteľné priateľstvo. V jeden deň sa u Drissa zastaví jeho brat, ktorý má problémy s miestnym gangom. Philippe sa rozhodne Drissa prepustiť, pretože vidí, že jeho rodina ho potrebuje. Philippe si hľadá nového opatrovateľa, no s nikým nie je spokojný. Prestáva sa o seba starať a zhoršuje sa nielen jeho zdravie, ale aj vnútorná pohoda. Jedna z jeho asistentiek sa o neho obáva a kontaktuje Drissa. Ten pomaly vracia Philippa do pôvodného stavu. Na konci sa dozvedáme, že si v skutočných životoch obaja títo muži založili rodiny a zostali blízkymi priateľmi. Film, v ktorom nájdete neočakávané zábavné momenty, ale aj chvíle, kedy si uvedomíte hodnotu zdravia, vás chytí za srdce.

(autor: Agáta Hadová)

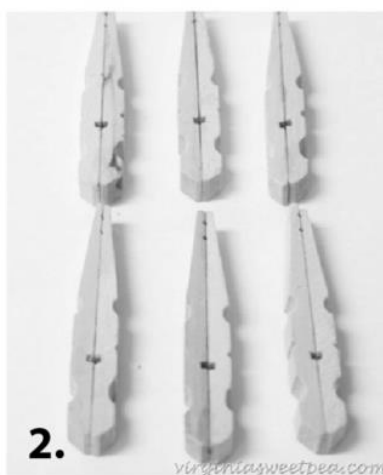
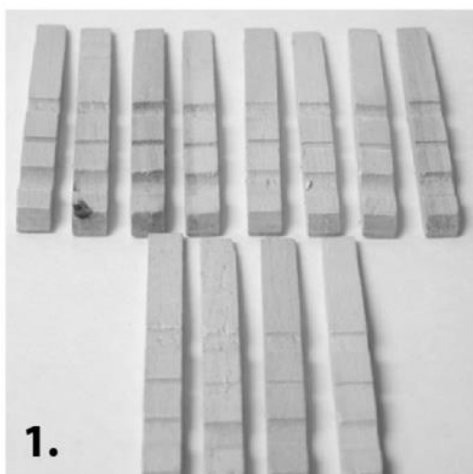
VIANOČNÁ VÝZDOBA

Snehová vločka

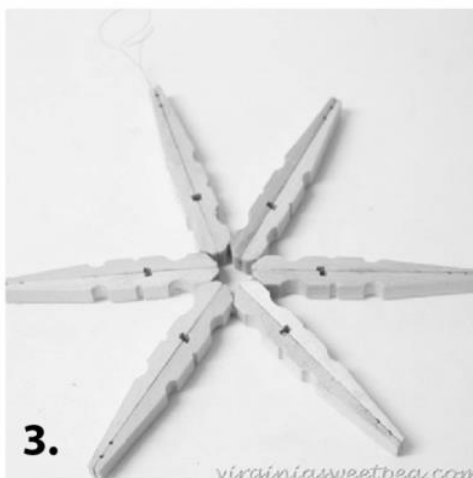

Potrebujeme: 6 štipcov, tavnú pištoľ alebo lepidlo na drevo, špagát, biela farba

Postupujeme podľa obrázkov

Tieto vločky si môžeme vyrobiť z nanukových paličiek.

(pripravila: Martina Tatárová)

STARONOVÉ u nás doma...

- ❖ Dňa 22. októbra sme si na slávnostných Službách Božích pripomenuli **104. výročie posvätenia chrámu Božieho**. Ďakovali sme Pánu Bohu za horlivosť predkov, ďakovali sme Mu, že toto miesto stretávania zachoval pre nás, a zároveň sme Ho prosili, aby túžbou po chráme naplňal aj budúce generácie.

- ❖ 31. október bol výnimočným dňom nielen pre nás v Kralovanoch, ale pre celú evanjelickú cirkev vo svete. Vo všetkých krajinách, vo všetkých cirkevných zboroch sa v ten deň konali **slávnosti 500. výročia reformácie a teda 500. výročia vzniku Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania**.

V našom cirkevnom zbore sa konali raňajšie slávnostné Služby Božie, na ktorých bola odhalená **pamätná tabuľa** k tomuto výročiu. Po Službách Božích bol v záhrade za kostolom zasadený **Strom reformácie**. Našu vďačnosť za Božie dielo medzi nami sme do modlitieb a piesní vložili aj na večerných Službách Božích, v rámci ktorých bol premietaný **dokumentárny film Po stopách Dr. Martina Luthera**.

Viac informácií o slávnostiach 500. výročia reformácie na pôde Liptovsko-oravského seniorátu a Evanjelickej cirkvi a. v. prinesieme v ďalšom čísle časopisu.

❖ V mesiaci november sa stretávalo niekoľko ochotných sestier na fare, aby pre naše domácnosti napiekli **vianočné oblátky**. Tie v 2. adventnú nedeľu rozniesli deti detskej besiedky, zborový dorast a mládež. Tento rok to bolo aj s pomocou dorastu z Párnice a z Veličnej, s ktorými naši mladí trávili víkendovku v zborovom dome v Párnici.

Aj tento rok sa viacerí z nás zapojili do projektu **Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok** a poslali sme deťom zo sociálne slabých rodín v Srbsku vianočné balíčky. Tie budú deťom odovzdané dňa 20. decembra.

Ešte stále je uprázdnené miesto zborového kostolníka/zborovej kostolníčky a tak opätovne vám kladieme na srdce, aby ste premýšľali, či by ste vy nemohli vykonávať túto službu pre zbor, či práve vás k tomu Pán Boh nepovoláva.

Srdečne pozývame na
SLUŽBY BOŽIE

24. december (4. adventná nedeľa) (Štedrý večer)	Kraľovany o 8.30 hod. Kraľovany o 17.00 hod.
25. december (1. slávnosť vianočná)	Kraľovany o 8.30 hod. Ľubochňa o 14.00 hod.
26. december (2. slávnosť vianočná)	Kraľovany o 8.30 hod.
31. december (Nedeľa po Vianociach) (Záver občianskeho roka)	Kraľovany o 8.30 hod. Kraľovany o 17.00 hod.
1. január (Nový rok)	Kraľovany o 8.30 hod. Ľubochňa o 14.00 hod.
ďalšie nedele nedeľa v párny týždeň mesiaca	Kraľovany o 8.30 hod. Ľubochňa o 14.00 hod.

Dňa 25. decembra 2017 o 15.00 hod. sa v chráme Božom bude konať

VIANOČNÁ AKADEMIA

ako vystúpenie detí, dorastu i dospelých
s programom slova, piesní, divadla pre malých i veľkých

Rozhlasové Služby Božie sa budú konať dňa 24. decembra o 9.05 h. z CZ Hnúšťa

Televízne Služby Božie sa budú konať dňa 25. decembra o 10.00 h. z CZ Chmeľov

